

Kedves Sándor!

Az Ellenpontok megjelenése óta folyamatosan gazdagodó tapasztalataim vannak arról, hogyan „készül” a történelem. Elégé immunisnak hittem már magamat, amikor Molnár János nekem szegezte a kérdést: mit beszéltem én Balogh Júliával a nyáron, aki a veled készített interjúban elmondta: én bevallottam neki, hogy az Ellenpontok Memorandumát Szöcs Géza készítette. (Egyébként a fontosabb dokumentum nem a Memorandum, hanem a Programjavaslat; a kettőt már, úgy látszik, mindig mindenki összetéveszti vagy azonosítja.)

Az már mind kevésbé érint, hogy az Ellenpontokkal kapcsolatban a legkülönbözőbb (spontán?) mendemondák terjedtek és terjednek. Én elmondom csendesen az igazságot – annak, akit érdekel. De, különös módon, a három és fél esztendei magyarországi tartózkodásunk alatt egyetlen ember nem akadt, aki megkérdezte volna, hogyan is történt, hogyan is készült az Ellenpontok; végül is mi közöm volt nekem az egészhez? A tényekhez tartozik: magad például eleve elzárkóztál a témától azzal az indoklással, hogy az valószínűleg fájó sebeket érintene.

Máig sem értem, hogy a folyóirat történetében mi lehetett volna zavaró számomra, de álláspontodat a szekun eltöltött időszakra vonatkoztatva sem éreztem indokoltnak. Mintha magad soha nem tapasztaltad volna, milyen fontos néha, hogy kibeszéljük magunkból azt, ami nyomaszt.

Az hallgasson, akinek erre oka van.

A tényekkel szembeni érdektelensége ellenére (vagy talán éppen ezért) mindenkinek megvolt a maga véleménye, pontosabban hite az Ellenpontokkal kapcsolatban. Én úgy vélem: a hit mindenkinek személyes ügye, s ki-ki intézze el a saját lelkiismeretével, ha a dolgok ismerete nélkül állít valamit.

Azt azonban visszautasítom, hogy valaki – akinek soha semmi köze nem volt az Ellenpontokhoz, viszont többszörös védettséget élvezett, míg mi a bőrünket kockáztattuk – tudatosan felépített hazugságokkal igyekezzen meghamisítani annak történetét.

Balogh Júlia a véletlen nyári találkozásunkból egy hazug történetet konstruált, s még azt sem átalotta, hogy úgy tüntesse fel, mintha én őt látogattam volna meg.

Kijelentem, hogy én Balogh Júliával soha nem beszélgettem az Ellenpontokról. A múlt év augusztus elején Kiss Gy. Csabával tárgyaltam a Magyarországi Kutató Intézetben, s már eljövőben voltam, amikor az ajtóban találkoztam Balogh Júliával, ahol néhány semmitmondó mondatot váltottunk egymás hogylétéről.

Ő ebből egy olyan történetet épít fel, amelyben én ellentmondok mindannak, amit bármikor is előszóban vagy a Kelet-Nyugat hasábjain közölt (a szerkesztők által meglehetősen pocsékká cenzúrázott) írásomban az Ellenpontok történetéről szoltam. Egy olyan történetet, amelyben én megcáfolom az igazságot.

Hogy milyen érdekek állnak a jelenség mögött, nem tudhatom. De felháborító ez az orcátlan hazudozás és ez a mélységes erkölcstelenség, mellyel engem is fel akar használni céljai eszközeként.

És megdöbbenő számomra, hogy mindez egy veled készült interjúban helyet kaphatott.

Üdvözöllek

U. i.: Megkértem Molnár Jánost, hogy az interjú vonatkozó részét juttassa el hozzám. Másolatban itt mellékelem. E levél másolatát természetesen neki is megküldöm.

Címem:

Tóth Károly Antal
Beväringsgatan 19
415 05 Göteborg
Svédország

A másolt oldal szövege:

„Imrének, hogy pontosan tudjon róla. Mert azt éreztem és éppen a francia példa hatására, hogy abból lesz történelem és politika, ha ott helyben valami dokumentumot adnak, és ezt éreztem a legerőteljesebbnek és legátgondoltabbnak. Olyan érett szöveg volt a MEMORANDUM.

BJ: Azt tényleg Géza csinálta...

CSS: Igen. Nem tudom, hogy volt...

MJ: Nem Géza csinálta.

BJ: Ki? Tóth Karcsi?

MJ: Majdnem egyedül.

BJ: Tóth Karcsi mondta nekem, nemrég volt benn ő is nálunk, rákérdeztem, mert mindenki magáénak mondta: - Most már igazán mondd meg, hogy volt. Azt mondta, az értelmi részét nagyjából ő szedte össze, de Géza volt az, aki összeállította, megírta, elvégezte a stilizációt.

MJ: Ezen nagyon csodálkozom, mert a Kelet-Nyugatban megjelent visszaemlékezéseiben Tóth Karcsi ezt meg is írta.

BJ: Kábé három hete volt nálam, nem öt hete lehetett, akkor beszéltünk erről.

MJ: Nálam is volt. A X. pont a Géza ötlete volt, amire nagyon figyeltek a külföldi hírügynökségek, tehát, hogy külföldi szervek ellenőrizzék az erdélyi helyzetet. Ez a Géza ötlete volt, de ezt sem ő írta le.

CSS: Értem.

MJ: Géza nem tartózkodott Váradon, tehát effektíve nem írhatta. Nagyváradon írták az egészet.

BJ: Nem valószínű, hogy csak Váradon történt ez a dolog.

MJ: Dehogynem, ez egyértelmű. Ez már nem is vitatéma.

BJ: Na, mindegy!

CSS: Nem baj, ezt így kell kideríteni.”

(Megjegyzés a levélről: Molnár János Csoóri Sándorral akart az Ellenpontokról interjút készíteni, de a költőn kívül a találkozón Balogh Júlia is megjelent, és kihasználta az alkalmat, hogy egy valótlán történettel az eseményeket meghamisítsa. Ezek után neki semmi mondanivalóm nem volt, ezért írtam a levelet annak, aki valamilyen okból a vele készítendő interjúra az illetőt magával vitte.

A mellékesen jelenlevő személy kétségtelenül szándékos hamisításai nagyon felháborítottak, ezért megfeledeztem arról, hogy a Molnár János küldötte interjúrészetnek bizalmas jellege volt, nem lett volna szabad felhasználnom, ezért készítője egy ideig jogosan neheztelt rám.

Tóth Károly Antal)